

معماران امروز

مؤلفین:

کستر راتنبوری - راب بی وان - کی ران لانگ

ترجمہ: سیدضیاء الدین جاوید

سرشناسه: رتنبیری کستر Rattenbury, Kester عنوان و نام پدیدآور: معماران امروز/ مولفین کستر راتنبوری، راب بی وان، کی ران لانگ؛ ترجمه سیدضیاء الدین جاوید. مشخصات نشر: تهران: آرمانشهر، ۱۳۹۰. مشخصات ظاهری: ۲۳۴ص: مصور؛ ۲۱×۲۱اس.م. شابک: 978-600-6248-07-3 وضعیت فهرست نویسی: فیبا یادداشت: عنوان اصلی: today, 2004. Architects موضوع: معماری موضوع: معماران جدید- قرن ۲۰ موضوع: معماران جدید- قرن ۲۰. شناسه افزوده: بوان، رابرت شناسه افزوده: Bevan, Robert. شناسه افزوده: لانگ کیرن شناسه افزوده: Long, Kieran شناسه افزوده: جاوید، ضیاء الدین، ۱۳۲۱- مترجم رده بندی کنگره: NA ۶۸۰/۶۸۲ ۱۳۹۰ رده بندی دیویی: ۷۲۰/۹۲۲ شماره کتابشناسی ملی: ۲۶۳۸۱۵۱

معماران امروز

ترجمه: سیدضیاء الدین جاوید

حروف چین و صفحه آرا: فرحناز تارقلی زاده

ناشر: انتشارات آرمان شهر

ناشر همکار: شهیدی

چاپ اول: ۱۳۹۱

چاپ: سارنگ

تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه

بهاء: ۹۸۰۰۰ ریال

مرکز توزیع: نشر و بخش ثمین

نشانی: تهران - خیابان انقلاب - خیابان دوازده فروردین - خیابان شهدای ژاندارمری غربی بن بست مرکزی

پلاک ۱ تلفکس: ۶۶۹۶۱۹۲۰ - ۶۶۹۷۲۸۷۱

SBN: 978-600-6248-07-3

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۴۸-۰۷-۳

n-p-samin@yahoo.com

فهرست

۱	مقدمه
۲	آبالوس و هرروس
۴	ویل آلسوپ
۶	تادانو آندر
۸	آرشیگرام
۱۰	ویل آرتز
۱۲	آرکیو تکتونیکا
۱۴	اشتون راگات - مک دوگان
۱۶	اسیمپتوت
۱۸	شیگر ویان
۲۰	گانتربهنیش
۲۲	ماريو بو تا
۲۴	سانتیاگو کالاتراوا
۲۶	کاروسو استی جان
۲۸	داوید چیمرفیلد
۳۰	کیس کریستینس
۳۲	هنری سیریانی
۳۴	نیگل کوانز
۳۶	کوپ هیمبل بلانو

۳۸	چارلز کورا
۴۰	دو بلاکام و میگر
۴۲	جیان کارلو دو کارلو
۴۴	اودیل دک - بنویت کورنت
۴۶	زاویر دوگیتیر
۴۸	نیل دناری
۵۰	دنتون کورکر مارشال
۵۲	کریستین دو پورتزامپارس
۵۴	دانیل و دانیلر
۵۶	دایر و اسکوفیدو
۵۸	گانتز دومنیگ
۶۰	بالکریشنا دوشی
۶۲	پیتر آیزنمن
۶۴	آرتور اریکسون
۶۶	رالف آرسکین
۶۸	تری فارل
۷۰	فت
۷۲	سور فین
۷۴	دفتر معماران خارجی
۷۶	نورمن فاستر
۷۸	تونی فرتون
۸۰	ماسیمیلانو فوکساس
۸۲	سیستم‌های آینده
۸۴	فرانک او گهری

۸۶	مایکل گریوز
۸۸	ویتوریو گرگوتی
۹۰	نیکلاس گریم شاو
۹۲	زاها حدید
۹۴	ایتسو کو هاسه گاوا
۹۶	زوی هکر
۹۸	توماس هرزوغ
۱۰۰	هرزوغ و دومورون
۱۰۲	استیون هول
۱۰۴	هانس هولین
۱۰۶	آراتا ایسوزاکی
۱۰۸	تویو ایتو
۱۱۰	ایوا ژیریکننا
۱۱۲	فیلیپ جانسون
۱۱۴	رم کولهاس
۱۱۶	ئون کرایر
۱۱۸	لوسین کرول
۱۲۰	کیشو کوروکاوا
۱۲۲	استودیو معماری لب
۱۲۴	لاکاتون و اساس
۱۲۶	دانیل لیبسکیند
۱۲۸	مایا لین
۱۳۰	گرگ لین
۱۳۲	فومی هیکو ماکی

۱۳۴	ایمر ماکووسک
۱۳۶	ام بی ام
۱۳۸	ریچارد می یو
۱۴۰	میرالز ناگلیابو
۱۴۲	رافائل مونه نو
۱۴۴	مورفوسیسی
۱۴۶	اریک اون موس
۱۴۸	گلن مورکات
۱۵۰	MVRDV
۱۵۲	نوته لینگز رید دیجک
۱۵۴	اسکار نیمایر
۱۵۶	جین نوول
۱۵۸	او دونل و تومی
۱۶۰	اورتنر و اورتنر
۱۶۲	جان پلوسون
۱۶۴	ای. ام. پی
۱۶۶	دومینکو پراولت
۱۶۸	رنزو پیانو
۱۷۰	آنتوانین پردوک
۱۷۲	سدریک پرایس
۱۷۴	روبرچت و دایم
۱۷۶	ریچارد راجرز
۱۷۸	موشه سفدی
۱۸۰	سانا/ کازویو سجیما - ریو نی شی زاوا

١٨٢		سائوربروچ هوتون
١٨٤		هاری سیدلر
١٨٦		کلاودیو سیلوسترین
١٨٨		آلوار و سیزا
١٩٠		اسنو هتا
١٩٢		اس او ام
١٩٤		ادواردو سوتو دو مورا
١٩٦		کنزو تانگه
١٩٨		تن آرکیتکتوز
٢٠٠		برنارد تشوی
٢٠٢		او. ام. یونگرز
٢٠٤		یوان استودیو
٢٠٦		یوشیدا فایندلی
٢٠٨		یورن اوتزن
٢١٠		و نتوری، اسکات براون و همکاران
٢١٢		رافائل وینولی
٢١٤		وست ایت
٢١٦		تود ویلیامز - بیلی تسین
٢١٨		لبیوس و دز
٢٢٠		کن ینگ
٢٢٢		پیتر زومستور

از قلم افتادگی‌های تعجب‌آور، گزینش‌های خارق‌العاده — هم‌اکنون ما می‌توانیم به صورت پچپچه‌های اعتراض‌آمیز از شما بشنویم. هر کتابی که تلاش‌هایی در جهت گستره وسیع به ویژه چشم‌انداز جهانی معماران و معماری معاصر داشته باشد همواره با پرسش‌های مشکل‌آفرینی رو در رو خواهد بود. گزینه‌های صحیح و منطقی کتاب‌هایی هستند که نشان دهنده کارها و تجربیات ساختاری پرطرفدار می‌باشند، که معمولاً توسط هواداران وفادار آنان به رشته تحریر درآمده است، یا بصورت کتابهایی کم حجم، اما عمدتاً به شکل جریان وسیعی در رابطه با معماران مطروحه معاصر نوشته شده است، که در نتیجه نوعی همکاری و دسته‌بندی گروهی، به ویژه متخصصین کار چاپ و نشر انجام گرفته است. بطوری که برای دانشجو یا خواننده غیرحرفه‌ای دریافتن توضیح مناسب و کلی در مورد اینکه با چه اتفاقات و مشکلات عدیده و غیرمرتبه‌ای رو در رو بوده‌اند دشوار می‌باشد. با توجه به تمامی موضوعات عجیب و غریبی که مواجه بوده به مثابه نوعی شاکله فرهنگ جغرافیایی جنبه کاربردی دارد. با توجه به اینکه همواره با یک رشته برخوردهای نامتجانس منتقدانه‌ای که در پی داشته است ما در این اندیشه بودیم که ارزش آن را دارد سرهایمان را روی دیوار جان پناهی بالا بگیریم و افراد صاحب نام را شناسایی کنیم. هرچند که به طرزی مغشوش و همچنین به روشی پیوسته گردهمایی امکان شکل‌گیری و رشد نیز داشته‌اند.

اهداف این کتاب معرفی معماران معروف در حال حیات و بسیار تأثیرگذار در سطح جهان است، اما به مثابه گزینه‌ای، تلاش‌هایی نیز در جهت توضیح طرز تفکر خاص است سبک و سیاق‌هایی که در معماری جهان جنبه پیشگامی دارند. معمارهای شخصی ما برای گزینش، علاوه بر ضرباهنگی که به طور همزمان خود نیز تحت فشار بود (که با کمال تأسف اغلب آنان هم در قید حیات نیستند)، هرچند که تأثیرات آنان به طرزی توانمند همواره باقی و برقرار خواهد ماند. همچنین معماری که هم‌اکنون در حال فعالیت حرفه‌ای می‌باشند و تأثیرات بسیار والایی در سطح جهانی و یا در محدوده بومی دارند و یا به نوعی در حوزه معماری منطقه‌ای شهری بدست آورده‌اند، اینها معماری هستند که دگرگونی‌های ساختاری در راه و روند معماری مابین معاصرین و همفکران آینده خود و همچنین در روش کار بوجود آوردند.

به این مفهوم که همه ما به شکل وسیعی و به طرزی سنجیده و همچنین به روشی نامتعارف و بحث‌انگیز عمل نمودیم که با استفاده از کارورزان شاخص که نقش مهمی در کارآئی آن دارند که به شیوه‌ای بسیار مطلوب و ماندگار انجام گرفت.

بسیاری از معماران بزرگ صاحب نام در سطح جهانی به شیوه‌های — تک (high — tech)، به عنوان نمونه در این کتاب نمی‌باشند، و ما از همین رو نیز نام تقریباً بسیاری از طرفداران شیوه نئوکلاسیک را با توجه به اینکه مایل بودیم نامشان را ضمیمه کنیم تقریباً تمام آنان را حذف کردیم. به لحاظ اینکه طرفداران و نمایندگان صاحب نام و کلیدی آنان قبلاً هر یک در زمره این گروه بوده‌اند و یا حتی مدتهای مدیدی است که در قید حیات هستند.

با وجود این، ما همچنین به روش رایج مد روز و با توجه به تغییرات تاریخی عمل نموده‌ایم. از همین رو ما به طرزی سنجیده چندین نفر را که در دوره خود تأثیرات شگرفی برجای گذاشته‌اند اما تقریباً در گمنامی بسر برده و یا حتی اگر هم‌اکنون نیز دست‌اندرکار طراحی هستند ما مایل بودیم که نام آنان را عمدتاً ضمیمه کنیم و خواستار بودیم که به طرزی منصفانه و به روشی تحلیلی از تجربیات ساختاری گروه‌های نسل جوان استفاده کنیم که در حال حاضر سر و صدای بسیار زیادی در عرصه جهانی به راه انداخته‌اند. توسط به مؤلف که در لحظه‌های تصمیم‌گیری‌های جمعی به ویژه بحث و بررسی‌های جنجالی نمایندگان اکثریت‌اند — در واقع تنها بخش علمی این فرایند به شمار می‌روند. اما همچنین ما نیز در تمامی جهات به جمع‌آوری چکیده‌ای از برنامه‌ریزی‌های سراسری پرداختیم. بخشی در پاسخگویی به جریان وقایع، بخشی به بحث و بررسی‌های متداول. در رابطه با میزان شایستگی هر معمار، و بخشی در تطابق و تعدیل تصویرپردازی‌هایی که به صورت طبیعی انجام گرفت. از همین رو که اگر ما در آینده مایل باشیم آنرا دوباره سازماندهی کنیم، تا اندازه اندکی در هر دوره به طرزی متفاوت‌تر تنظیم خواهد شد.

این کتاب اساساً شیوه‌ای ژورنالیستی دارد بطوری که به حالت روی انگشت با ایستاده نیم نگاهی آکادمیک دارد و این موجب شده که به نوعی شاکله خلاصه‌نگاری داشته باشد. همراه با دسترسی آسان به نوشته‌ها، امتزاج فاکتورها، نظریه‌پردازی‌ها و ایده‌ها که در کمترین جا صورت گرفته است، اما همچنین ما نیز در تلاش بودیم که برخی جریان‌ها و منابع را به خوانندگان ارائه دهیم که در پی‌آن‌اند که دانسته‌های وسیعی درباره برخی موضوعات داشته باشند. هدف ما این بود که برداشت‌هایی که به مثابه راهنمای روشنگری در انواع نسل‌های معماران با تمامی شیوه شمایل‌پردازی پرزرق و برق‌شان ارائه دهیم. تا اینکه یک روند تاریخی عمیق طبیعی مورد بررسی قرار گیرد. مدخل‌های متفاوت خواننده را مجاز می‌دارد که در تمامی زمینه‌ها دانسته‌های شخصی‌اش را عمدتاً به گونه‌ای اسطوره‌ای توسعه بخشد.

در صفحه سرآغاز گزارش کتبی آنان تحت عنوان امان‌خواهی سرزمین‌ها (Areas Of Impunity) به سال ۱۹۹۷، ایناکی آبالوس Inaki Abalos و ژان هرروس Juan Herreros تصویر یک جفت دست به چاپ رسانده بودند که در حال مبادله دسته‌ای ورق روی میز تیره رنگی بود. کارتها به مثابه برداشتی بود از نقطه نظرات منتقدانه آنان درباره روند عملکردگرانی و پست مدرنیسم / یا به مثابه بیانیه‌ای درباره همکاری مشترک آنان به شمار می‌رفت. آنان شارح تظاهرات موهوم‌پرستی انسان و مدعی بودند که به طریزی آشکار در ناخودآگاه فرمان می‌راند و همچنین به نوعی یادآور لطیف معروف مربوط به قوم یهود است که می‌گوید: اگر می‌خواهی خدای را خوشحال کنی نقشه‌هایت را به او بگو. طراحی در نظر آبالوس و هرروس، موضوعی است که نشان‌دهنده توانایی مرددانه‌ای در رقابت انسانی است - که عمدتاً به نوعی در حيله و ترفندهای بازی با سطوح کاربرد دارد به همان نحو که در ساختمان برج آکادمی به رنگ عاج دیده می‌شود. کارهای آنان هم امروزه نیز از مشخصه‌ای حیرت‌انگیز برخوردارند، به ویژه در شیوه نوشتاری طنزآمیز و کارهای اجرایی وجود دارد و این سبک نویسندگی جایگاهی میان بیانیه‌های روشنگرانه، وقایع‌نگاری‌های روزمره و مقاله‌نویسی قرار دارد.

به ترتیب در سال‌های ۱۹۵۶ و ۱۹۵۸ متولد شدند. همکاری مشترک آبالوس و هرروس از سال ۱۹۸۴ در مادرید آغاز شد. شهری که در آن مشغول طراحی کارهای خلاقه گذشته خود بودند از جمله پروژه مویدا مدریلنا (movida madrileña) بودند، خیم‌اندازی که تا اندازه‌ای در روند فکری آنان نقش مهمی داشت - توسط الجاندرو زائرا (Alejandro Zaera) مورد ستایش قرار گرفت. به لحاظ اینکه همیشه تا اندازه‌ای از شفافیت و آراستگی غیرمعارفی برخوردار است. آنان شخصیت‌های استثنائی منحصر بفردی بودند و هم در آن هنگام نیز عمدتاً گرایش و علاقه خاصی به سری کتاب‌های در ابعاد بزرگ کهنه مهندسان قدیمی داشتند تا شیوه هزالی‌نویسی‌های معمارانه سری نشریات بین‌المللی معاصر. ساختمانی همچون خانه گوردیلو (Gordillo House) (۱۹۹۶) در شمال مادرید، با برداشتهایی از استادش الجاندرو دولا سوتا (Alejandro de La Sota) استاد معماری مکتب ناب‌گرانی و مزیت آن به لحاظ کاربری و استفاده از فراوردهای پیچ و پرچ انجام گرفت. اینگونه گرایش به روش‌های صنعتی ساز در ساختمان و در تمامی کارهایش نمایان است، از طراحی‌های ویلای FG در مادرید (۱۹۹۹)، که ساختار تاشو آن حالت صفحه کاغذ ناخورده را دارد تا پروژه‌های بزرگ آنان از جمله ساختمان مرکز مبادله والدمینگومزواست (Valdemingomez West)، مادرید (۲۰۰۰)، در واقع بقایانی از اثر کلیسای جامع قدیمی، که به طریزی آرام با حرکتی چرخشی بدور یک محوطه بزرگ در داخل یک پارک قدیمی مکان‌یابی شده است.

آنان همچنین طراحی چند ساختمان عمومی را به‌پنده گرفتند، از جمله ساختمان زیبای حرکت موحی شکل پروژه تالار روستائی (village Hall) در کلمنارجو (Colmenarajo) (۲۰۰۰)، و ساختمان کتابخانه عمومی در یوسرا (Usera) (۲۰۰۳) در یک ساختمان نمادین بی‌بی، که روی سبکوی کوتاهی در داخل یک پارک عمومی مکان‌یابی شده بود. این ساختمان به غلط احتمال می‌رفت که کار طراحی آن متعلق به معماران نسل قدیمی‌تر اسپانیا است - به ویژه مربوط به رافائل مونهو (Rafael Moneo) - اما همواره جزئیات ساختاری آن در نظر برخی معماران وابسته به مقوله معماری پایدار قرار دارد. برخی جزئیات زیبای آن پرداخت رویه‌های داخلی آن است. با دیوارهایی با پوشش کاغذدیواری از جنس ابریشم - همراه با نوعی اشاره به روش اندی‌وارهول (Andy Warhol)، کسی که آنان شدیداً تحت تأثیر او قرار دارند.

آبالوس و هرروس گرایش به گونه‌ای معماری دارند، که عملکرد حسی آن به مراتب مهم‌تر از جنبه‌های مفهومی آن است. هر چند این موضوع مانع آن نمی‌شود که آنان از کاربری جنبه‌های تزیینی روش‌بینانه برحذر بمانند، و طراحی آنان در شهرک جدید کاست پارک (Coast Park) در بارسلونا (۲۰۰۲) از عکس‌های چاپی بزرگ ماهی‌های ته دریا در طراحی آن استفاده کردند. روش جدیدی که هنوز نیز در کارهایشان نمایان است. اغلب دغدغه‌های بی‌اساس ما بهترین راه‌های ما است. در مقاله‌ای تحت عنوان پوسته نازک ترد (A. Frayile Skin) (۱۹۹۷) برداشتی در شرایط روان‌شناختی به مثابه عامل کارهای خلاقه به رشته تحریر درآوردند. درحالی‌که این روند می‌باید عامل تقلیل‌دهنده به شمار آید. آبالوس و هرروس به نظر می‌رسد راهی را یافتند که ردکننده مکتب راز و مرزپردازی و تکنوکرات‌گرانی بود درحالی‌که هنوز در حال ایجاد گونه‌ای معماری هستند که از یکسو حاوی نوعی نازک‌بینی روشنگرانه و از سوی دیگر از لحاظ حسی از ساختاری مادی برخوردارند.